

Inhoud - Sommaire

Eerst nog even dit ...	2
Ondertiteling: Interview Gunter Saerens	4
Aide-Mémoire	11
Vertaaldienst FOD Sociale Zekerheid	13
Salon “Entreprendre en Wallonie”	22
Permanente vorming bij HUB	23
Estivales de l’UCM	24
Offertes voor vertalers en tolken	25
Uit de Taalkundige 5-6, 1962	32
Impressum	35
Samenstelling Raad van Bestuur / Composition du Conseil d’administration	41

EERST NOG EVEN DIT ...

Als u zichzelf in de markt een tolkbedrijf leiden.

plaats moet toewijzen, waar deelt u zich dan in? Bij de "taalindustrie" of bij de "tolk- en vertaaldiensten"? Of is dat volgens u hetzelfde?

In de FIT duikt om de zoveel jaar de idee op om ook verenigingen van vertaalbedrijven lid te laten worden. Tot nu toe staat FIT al meer dan 50 jaar voor: "Fédération internationale des traducteurs".

Dit is in een handomdraai in "Fédération internationale de la traduction" veranderd. De reden is uiteraard financieel: zo worden kapitaalkrachtigere leden aangetrokken.

Sommige aangesloten verenigingen bij de FIT hebben zelf ook leden die zich op de markt profileren als "bedrijf", eerder dan een "bureau".⁽¹⁾ Voor hen spreekt het vanzelf dat we allemaal in dezelfde sector werken, en dat we ons dus moeten verenigen. Deze gedachte wordt het sterkst verdedigd door bestuursleden van deze aangesloten verenigingen die zelf een vertaal- of

In de verenigingen van vertaal- en tolkbedrijven is die gedachte echter niet te horen. Daar wordt niet gezegd dat vertalers en tolken lid moeten worden van verenigingen als BQTA of EUATC. Ik ken ook nog geen vertalers die uitgenodigd werden om lid te worden van deze verenigingen. Komt het idee in deze kringen wel eens op?

We zijn best wel in de sector actief, maar we doen totaal verschillend werk. Vertalingen verkopen en tolkenteams samenstellen is een ander werk dan vertalen of tolken.

Ook daar is professionaliteit vereist, zij het een andere dan de professionaliteit die van ons vereist wordt. Uitgevers en schrijvers werken ook in dezelfde sector, maar hun enige gemeenschappelijke belang is dat een boek goed verkoopt. Hetzelfde geldt voor kunstenaars en kunsthandelaars. Ook een schilder verkoopt wel eens een schilderij direct aan de een

of andere liefhebber, maar dit zal echt de markt van de kunsthandelaar niet beïnvloeden.

Wij, taalspecialisten, zouden de eersten moeten zijn om te beseffen dat scheppers en verkopers verschillende talen spreken. Maken wij ons bezorgd om de omvang van de markt? Om marktaandeelen? Vertalers en tolken streven naar het produceren van de (hun) beste kwaliteit, verkopers hebben het over volumes en aanvaarden dat er verschillende kwaliteiten verkocht kunnen worden.

Dat betekent niet dat de partijen niet met elkaar kunnen spreken. Uiteraard kunnen ze met elkaar overleggen hoe ze de markt kunnen bedienen, beïnvloeden, verbeteren. Volgens mij zullen bedrijven dan in de eerste plaats blijven denken aan “meer verkopen” en wij vertalers en tolken aan “betere werkomstandigheden”, vooral als wij ons maximale volume bereikt hebben.

Laten we ons allemaal houden bij wat wij het beste kunnen: scheppen voor de enen, het resultaat van de schepping verkopen voor de anderen. En laat zij die scheppen solidair streven naar betere werkomstandigheden, en daarover

onderhandelen met hen die graag zoveel mogelijk van ons werk willen verkopen. In alle respect. Met begrip voor elkaars standpunt. In verschillende verenigingen die elk hun eigen doelstellingen nastreven.

*Agnès Feltkamp
president@cbtip-bkvtf.org*

Cette rubrique paraît à tour de rôle dans les différentes langues nationales.

Ouverture

=====
(1) Bedrijf wordt dan gezien als equivalent van “agence” in het Frans of “agency” in het Engels, het “bureau” is dan het equivalent van een “cabinet”.

ONDERTITELING

EEN INTERVIEW MET GUNTER SAERENS

Gunter Saerens is het hoofd van de dienst T888, de vrt-interne afkorting voor de Teletekstpagina 888, dat is de pagina van de ondertiteling. In het nieuwe seizoen wordt ook De Zevende Dag, het duidingsprogramma dat één op zondag van 11 tot 13 uur uitzendt, ondertiteld. Aanleiding genoeg voor een interview over de technieken die hierbij gehanteerd worden en die ten dele bij het werk van een tolk aanleunen.

PR: Kan u even uw dienst voorstellen?

GS: De 888-redactie bestaat uit een kleine dertig mensen die dagelijks instaan voor de ondertiteling van bijna alle Nederlandstalige programma's op vrt. Hun werk kan ingedeeld worden in verschillende domeinen. Je hebt eerst en vooral de voorbereidbare ondertiteling zoals Blokken, Thuis, de docu's, de kinderprogramma's. Dan heb je de dringende ondertiteling zoals het Journaal, nu ook iedereen beroemd, de opvolger van Duizend zonnen, Karrewiet, Villa Politica, ...

En daarnaast heb je dan de pure live ondertiteling. Vandaag zijn we met de Vuelta bezig. Bij die live ondertiteling gaat het ook vaak om sportuitzendingen omdat we voor de meeste andere programma's een *delay* vragen en dus bijna live gaan. Op die manier gebruiken we die *delay* om de programma's net vóór de uitzending te ondertitelen. Er zitten hier dus dagelijks 13 of 14 mensen om voor al die ondertiteling te zorgen.

Het pakket van een gemiddelde 888'er bestaat uit verschillende soorten ondertiteling. Daarnaast zijn er ook mensen echt gespecialiseerd in pure live ondertiteling, in voorbereidbare ondertiteling of in de ondertiteling van het Journaal.

Ondertiteling

Een andere onderverdeling is gebaseerd op de affiniteit met sport: gaande van mensen met een uitgebreide sportkennis tot mensen die helemaal geen sport doen. Om in alle verschillende domeinen goed en vlot te kunnen werken, hebben we natuurlijk zeer uiteenlopende achtergrondkennis in huis.

PR: Staat uw dienst ook in voor het ondertitelen van de anderstalige uitzendingen?

GS: Nee, dat is de opdracht van onze collega's van de vertaalafdeling. Zij werken echter hoofdzakelijk met zelfstandige vertalers die thuis werken. Zij hebben ook deadlines, maar die zijn iets langer dan de onze. Die dienst bestaat uit een eindredacteur, een rechterhand van de eindredacteur en een vertaler/corrector die onder andere voor de lastminuteopdrachten instaat.

PR: Kan u nu even de werkwijze toelichten die gebruikt wordt bij uitzendingen met een delay ?

GS: Als je dit soort uitzendingen wil ondertitelen, dan heb je een keuze: je kan live gaan of je kan met een *delay* werken. Als je echt live gaat en je ondertitelt een debat, dan zit je met het probleem dat je ondertitels nooit synchroon op antenne komen en bovendien zal de kwaliteit veel minder zijn. Je hebt immers geen corrector die tijd heeft om nog iets aan te vullen, om wijzigingen aan te brengen of om serieus in de ondertitel te snoeien. De ondertitels moeten echt onmiddellijk op antenne en zelfs dan zijn ze te traag om synchroon te zijn.

Als je een *delay* hebt, dan kan je al beginnen te ondertitelen en dan is er wel tijd voor een corrector die de nodige aanpassingen aanbrengt. Als hij klaar is, gaat de ondertitel naar de uitzender en hij brengt de ondertitel synchroon op antenne.

Delay heeft dus alleen maar voordelen. Het enige nadeel is misschien dat je met meer mensen aan de ondertiteling moet werken, want je werkt met een corrector of met meerdere respeakers, maar het revisieproces dat je hierdoor inbouwt, heeft natuurlijk een positief effect op de kwaliteit van het eindproduct. Bij live-ondertiteling heb je aan twee mensen genoeg, maar de kwaliteit is er dan ook naar.

PR: Hoeveel bedraagt die delay ?

De duur van de *delay* is afhankelijk van het programma en van het productieproces. Voor De Zevende Dag bedraagt de *delay* vijf minuten. Voor Villa Politica hebben wij een tijd lang een grotere *delay* gehad, nu bedraagt hij ook weer vijf minuten. Villa Politica is soms ook helemaal live, dat hangt van de brandende actualiteit af... Het Journaal is ook live, maar die teksten hebben we op voorhand. Wij maken ook gebruik van het softwareprogramma waarmee de journalisten werken, wij kunnen die teksten dus gebruiken. De filmpjes zijn ook al iets op voorhand klaar, dus die kunnen we ook al beginnen ondertitelen. De duplexen (de gesprekken van de anchor met de journalist op locatie) en de studio gesprekken zijn helemaal live. Dat zie je dus ook aan de kwaliteit van de ondertiteling.

Als je een uitzending van het Journaal of van Terzake bekijkt, dan is het vaak zo dat de ondertiteling heel goed gaat tot je bijvoorbeeld aan een gesprek met een gast komt. Dat is dan vaak minder goed en vooral niet synchroon omdat het live ondertiteld wordt.

PR: Kan u een voorbeeld geven van het proces bij live-ondertiteling?

GS: Op dit ogenblik zitten er hiernaast mensen live de Vuelta te ondertitelen, zij zien wat de kijker op dit ogenblik ziet. Zij luisteren daarnaar en zij herhalen wat er gezegd wordt als input voor het spraakherkenningsprogramma. Er wordt dus niet getikt, maar er wordt gebruik gemaakt van spraakherkenning. Vervolgens komen de ondertitels in het ondertitelprogramma terecht. Daar zit iemand

Fotograaf foto Gunter Saerens: © VRT – Johan Van den Hoof

Ondertiteling

die kijkt of de ondertitel geen foutjes bevat en hij stuurt de titel op antenne. Om die reden verstrijkt er dus vrij veel tijd voor je de ondertitel ziet verschijnen.

PR: Hoe verloopt de ondertiteling van bijvoorbeeld De Zevende Dag concreet?

GS: Voor De Zevende Dag werken we zoals gezegd met een delay van vijf minuten. Dit houdt in dat de uitzending en de opname in de studio om vijf vóór elf beginnen. Wij zitten hier in ons vertrouwde kantoor en krijgen de beelden van de opnamestudio beneden op het scherm binnen. De eerste fase van het proces bestaat ook weer uit het beluisteren van het geluid en het verwerken ervan met het respeaking-programma. In dit geval is de volgende stap de corrector. Hij luistert op de tape en hij kijkt welke titels er staan. Hij kan dan eventueel snel aanpassen als er een foutje is. Als hij groen licht geeft, gaat de ondertitel naar de persoon die hem op antenne zet.

In de praktijk beginnen wij onmiddellijk te ondertitelen en om elf uur stipt gaan de eerste beelden en de eerste ondertitels op antenne. Als er door stukjes die op voorhand al ondertiteld zijn, een korte pauze ontstaat, kunnen deze ondertitelaars van functie switchen.

PR: Wat gebeurt er precies bij het respeaken? Wordt de originele commentaar herhaald? Wordt hij samengevat? Of geeft de ondertitelaar echt zelf beknopte commentaar?

GS: Respeaken is eigenlijk tolken van het Nederlands naar het Nederlands. Je probeert daarbij zoveel mogelijk te geven, maar dat is quasi onmogelijk, dus je moet zoveel mogelijk de grote lijnen trachten weer te geven. Daarvoor bestaan er natuurlijk een aantal trucjes die je kunnen helpen: technieken die bij het tolken worden gebruikt, in korte zinnen praten, details weglaten en focussen op de belangrijke zaken. Het hangt natuurlijk ook af van de spreker. Als iemand traag praat, dan kan je die perfect letterlijk weergeven.

Iemand als Elio Di Rupo kan je bijna perfect weergeven, iemand als Bart De Wever niet. Daar moet je in snoeien.

PR: Welke zijn de meest geschikte opleidingen voor dit werk?

GS: Bij de laatste lichting hebben wij tijdens het selectieproces getracht om de nadruk te leggen op mensen die al tolkervaring hadden. De dienst bestaat uit mensen met uiteenlopende opleidingen: vooral vertalers, maar ook tolken. Die zijn nog niet zo talrijk, maar daar gaan we in de toekomst de nadruk op leggen. Ikzelf ben germanist, er zijn zelfs mensen die politieke en sociale wetenschappen gestudeerd hebben. Dat is altijd handig bij het ondertitelen van de actualiteit. De laatste jaren zijn we ons echter wel op vertalers-tolken gaan focussen. Momenteel hebben we vooral nood aan mensen met een ruime sportkennis. Het ideale profiel is een persoon met een grote taalkundige kennis, een tolkachtergrond en dan ook nog eens een ruime kennis van actua en sport.

PR: Hoe is de vraag naar zoveel ondertiteling van Nederlandstalige programma's ontstaan?

GS: De meest recente beheersovereenkomst van de vrt (overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en de vrt) bepaalt dat wij tegen 2014 95 % van alle Nederlandstalige programma's op de vrt moeten ondertitelen. Bij de duidingsprogramma's is de lat zelfs op 100 % gelegd. Dus alle producties van de nieuwsdienst moeten ondertiteld worden. Daarom zijn we dit jaar De Zevende Dag gestart. Dan ondertitelen we bijna alles van de nieuwsdienst. Om de 100 % te halen, ontbreken dan alleen nog Reyers Laat, Volt en Ook getest op mensen. Op dat ogenblik zullen we globaal gezien ook in de buurt van 95 % zitten.

In sommige maanden zitten we nu al boven de 95 %. In de vakantiemaanden zaten we zelfs al aan 98 %. Wanneer het nieuwe seizoen begint, komen er nieuwe programma's bij en dan daalt het percentage opnieuw een beetje. We zitten dus goed op schema.

Ondertiteling

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

Eenzijds is de beslissing om zoveel programma's te ondertitelen, dus een politieke beslissing. De vereniging van doven en slechthorenden is natuurlijk om begrijpelijke redenen altijd vragende partij, maar het publiek dat gebruik maakt van de ondertiteling, bestaat zeker niet alleen uit doven en slechthorenden.

Er zijn mensen die de ondertitels gebruiken om de taal te leren of beter te verstaan: allochtonen, Nederlanders. De ondertitels worden ook gewoon om praktische redenen gebruikt: als het te luid is in een kamer of als het net stil moet zijn in een kamer.

PR: Wat is het verschil tussen de ondertiteling op het scherm en de ondertiteling op 888.

GS: Wij hebben een zogenaamd "open-closed"-beleid. Onder "open ondertiteling" verstaan we ondertitels die voor iedereen zichtbaar op het scherm verschijnen. Onder closed ondertiteling verstaan we dan de ondertitels die via Teletekstpagina 888 kunnen worden opgeroepen.

Ondertiteling

Eigenlijk is het beleid heel eenvoudig: als er problemen met het geluid waren, als er een zwaar dialect werd gesproken en naar aanleiding van een speciale gelegenheid, vb. de aankondiging van de Dovendag, werd er open ondertiteld. Al de rest was voor 888.

Dat beleid is ondertussen echter een beetje afgezwakt omdat we tegemoet willen komen aan de wensen van sommige programmamakers, maar au fond is het de bedoeling om dit beleid in de praktijk toe te passen.

888 heeft natuurlijk het voordeel dat de kijker de keuze heeft: hij beslist zelf of hij de ondertitels nodig heeft.

PR: Hartelijk dank voor dit interview.

=====

AIDE-MEMOIRE

Pêle-mêle et en français...

Un peu d'histoire : l'expression « N'en pouvoir mais »

Etre impuissant à faire quelque chose, ne rien pouvoir

Si tout le monde sait que la chèvre de Monsieur Seguin n'en a pu mêêê face au loup, cette locution est étrange à notre époque où « mais » n'est presque plus qu'une conjonction utilisée pour introduire une restriction ou un contraire.

Pour la comprendre, il faut savoir que cette forme est très ancienne, puisqu'elle date du XIIe siècle, à un moment où « mais » était aussi un adverbe. Ce mot vient en effet du latin *magis*, qui signifiait « plus » ou « davantage ». Littéralement, la locution signifie donc « n'en pouvoir davantage / pas plus », sens resté bien vivace jusqu'à aujourd'hui, malgré la disparition de l'usage adverbial de « mais » sauf dans cette expression.

Aide-Mémoire

S'il est indiqué plus haut que « mais » n'est *presque* plus qu'une conjonction, c'est parce qu'il peut aussi prendre la forme d'un substantif signifiant « objection » ou « restriction » lorsqu'il est employé dans une locution comme « il n'y a pas de mais qui tienne ».

(Source : *expressio.fr* : <http://www.expressio.fr>)

Autour de la naissance...

Le bébé est un nouveau-né jusqu'à 28 jours exactement. Il est ensuite un nourrisson.

Au féminin pluriel : des nouveau-nées.

Orthographe

En dansant, l'artiste a dévoilé ses appas.

Le Onze tricolore a joué sans grande combativité au Stade de France.

C'est la presse tout entière qui, en l'occurrence, se voit mise en cause (au sujet de « tout » : lorsqu'un adjectif commence par une voyelle ou un h muet : le « e » disparaît pour éviter l'hiatus (*toute entière*)).

Typographie

Les sigles n'admettent plus jamais les points (CBTIP, OTAN, SA...)

Source : J.-P. Colignon, *formation Perfectionnement en langue française*, Paris, avril 2012

Pascale Pilawski

VERTAALDIENST FOD SOCIALE ZEKERHEID

INTERVIEW MET CHRISTIAN HUTS

In onze reeks van interviews met medewerkers van vertaal- en tolkdiensten laten we dit keer Christian Huts aan het woord. Hij staat aan het hoofd van de vertaaldienst van de FOD Sociale Zekerheid.

PR: Kan u even uw dienst voorstellen?

CH: Wij zijn een dienst met acht personen. De dienst is taalkundig gezien evenwichtig samengesteld: vier Nederlandstaligen en vier Franstaligen... Alhoewel, ik ben zelf een speciaal geval omdat ik als Nederlandstalige op de Franstalige rol sta. Ik heb mijn studies in het Frans gedaan, bij *Institut Cooremans*, en vroeger was de taal van het diploma doorslaggevend voor het examen. Hierdoor sta ik op de Franse taalrol.

Vertaaldienst FOD Sociale Zekerheid

De dienst is de laatste tijd sterk geëvolueerd. Vroeger waren er vier medewerkers, maar dat was totaal ontoereikend omdat de vraag naar vertaling door de informatietechnologieën sterk gestegen is. Vroeger werd er, voor men iets uitgaf in de vorm van een brochure, folder of boek, de vraag naar de doelgroep gesteld. Die vraag hing natuurlijk samen met de kosten die verbonden zijn aan het drukken. Nu wordt die vraag niet meer gesteld, alle informatie komt op websites ongeacht het feit of de mensen die informatie ook echt zullen raadplegen.

Die evolutie hangt natuurlijk samen met het imago van de FOD en van de overheid in het algemeen. Men wil zoveel mogelijk informatie ter beschikking stellen en we hebben die hoeveelheid in de laatste vijf jaar duidelijk zien toenemen.

De basistalen zijn natuurlijk Nederlands en Frans. De verhouding tussen beide talen schommelt tussen 60-40 en 40-60. Duits wordt vooral gebruikt voor de diensten voor personen met een handicap. Zij willen natuurlijk in hun eigen taal bediend worden dus de formulieren moeten in het Duits beschikbaar zijn. We zorgen ook voor de vertaling van Handiweb, een nieuwe toepassing waarmee personen met een handicap zelf of met de hulp van familieleden of een maatschappelijk assistente de stand van hun dossier kunnen raadplegen. Dat strookt ook met het beleid van onze staatssecretaris voor personen met een handicap die ernaar streeft dat die informatie zoveel mogelijk in de taal van de burger beschikbaar is.

Daarom hebben wij ook een vrij aanzienlijk aandeel vertalingen naar het Duits. De vertalingen naar het Engels zijn eerder gebonden aan internationale evenementen zoals het Europees Voorzitterschap, dit jaar hebben we het Europees jaar van actief ouder worden, waarbij onze FOD Sociale Zekerheid als toezichthoudende overheid over alle parastatale instellingen heen een grote rol speelt. Maar dat zijn eerder occasionele gebeurtenissen. Daarnaast is er natuurlijk ook de briefwisseling met het buitenland, vb. in het kader van de detachering van Belgische werknemers.

Als een Belgische onderneming een werknemer naar een andere Europese lidstaat uitzendt om daar te gaan werken, blijft die werknemer onderworpen aan de Belgische sociale zekerheid omdat het om een tijdelijke detachering gaat. De briefwisseling met de werkgever of het sociale secretariaat ter plaatse verloopt in het Engels. Anderzijds zijn er vragen om informatie van burgers uit het buitenland. Die vragen komen dan binnen via de informatie-ambtenaar.

PR: Kan u een cijfer plakken op de hoeveelheid vertalingen die de vertaaldienst realiseert?

CH: Wij houden natuurlijk statistieken bij. Hiertoe maken we gebruik van een *balanced score card*-systeem. Dat is een systeem waarbij we op basis van verschillende indicatoren kunnen zien hoe de toestand in de vertaaldienst is: komt er niet te veel werk binnen? zijn er bepaalde problemen met de informaticaondersteuning? zijn de gevraagde termijnen haalbaar? zijn de gevraagde vertalingen niet te omvangrijk? In beide laatste gevallen moeten de vertaling uitbesteed worden.

Die cijfers variëren echter sterk van maand tot maand. Oktober en november zijn bij ons altijd drukke maanden. Dan heb je het begin van het parlementaire werk: de beleidsnota's, de plannen van de minister. Een echt minder drukke periode is er echter niet, want in juli en augustus sturen de mensen die met vakantie vertrekken, hun werk naar ons zodat de vertaling na hun vakantie klaarligt. Dat geldt ook voor het jaarverslag van de FOD Sociale Zekerheid zelf. Dat wordt dit jaar al in september gepubliceerd. We hebben de teksten daarvoor eind juni gekregen.

De FOD heeft dit jaar bewust ervoor gekozen om het jaarverslag vroeger te publiceren. In 2011 werd het jaarverslag vlak voor het einde van het jaar gepubliceerd: 22 of 23 december. Het zal nu dus in de week van 24 september beschikbaar zijn. Die publicatie gebeurt trouwens alleen nog online, de papieren versie is compleet verdwenen. Onze grote baas en het directiecomité willen echt de nieuwe media benutten.

PR: Welk soorten teksten verwerkt de vertaaldienst vooral ?

CH: De meeste teksten zijn verslagen van vergaderingen want het is bij de overheid nog altijd de traditie dat er tweetalige verslagen worden opgesteld, ook al worden de deelnemers geacht de andere landstaal te verstaan zodat iedereen zijn eigen taal kan spreken. Iedereen wil de definitieve beslissingen dan toch graag in zijn eigen taal op papier zien staan. Gelet op het grote aantal interne werkgroepen en commissies levert dat een aanzienlijke hoeveelheid werk op. Daarnaast verzorgen wij ook het secretariaat voor instanties die boven de FOD zitten zoals de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap. Die Raad bestaat uit vertegenwoordigers van de verenigingen van de personen met een handicap. Dat secretariaat is ook goed voor een pak werk. Een ander belangrijk pakket zijn de antwoorden op de parlementaire vragen. Dan volgt de administratieve briefwisseling en de briefwisseling met de burger, bestekken voor allerlei werken, diensten of informatica-applicaties, voorbereidingen voor internationale vergaderingen. Volgende week gaat er bijvoorbeeld een delegatie van de FOD naar New York voor de opvolging van een VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap.

PR: Welke technologische hulpmiddelen hanteren jullie ?

CH: Spraakherkenning heb ik zelf uitgetest, toen we nog in ons vorige gebouw zaten, daar hadden we een klassiek bureau, waar de chef een apart lokaal had en waar de medewerkers in een grote ruimte zaten. Daar ging dat heel goed. In dit nieuwe gebouw (Finance Tower aan de Kruidtuinlaan in Brussel) hanteren we een *dynamic office*-concept, waarbij niemand een vaste werkplek heeft. Je moet je bij dit werk natuurlijk kunnen concentreren en je stoort bovendien ook de andere medewerkers. Elke avond moet je alles ook wegruimen en daardoor was het technisch niet meer haalbaar. We beschikken vanzelfsprekend ook over een databank met onze terminologie die gemeenschappelijk wordt beheerd: alle medewerkers hebben toegang tot de databank en alle medewerkers kunnen

Vertaaldienst FOD Sociale Zekerheid

woorden en uitdrukkingen toevoegen. Het gaat om een puur terminologische databank, er worden dus geen zinnen opgeslagen zoals bijvoorbeeld bij Trados. Je kan echter niet alleen terminologie in de databank opslaan, maar ook vaak voorkomende wetteksten, afkortingen, ... en dat allemaal in de vier talen. De gegevens bevinden zich technisch gezien in verschillende lexica en de vertaler klikt de gewenste talencombinatie aan.

We zijn heel tevreden over Glossy dat we bij de firma Foreignword hebben aangekocht: het draaide onder WindowsXP en kon met beperkte aanpassingen in ons ICT-systeem worden ingeschakeld. Maar toen we onlangs overschakelden op Windows7, vreesden we op basis van informatie op de website dat dit product, dat intussen door een ander product is vervangen, niet meer overgezet zou kunnen worden. Via onze contacten op Belgian Translators waren we ook al op zoek gegaan naar mogelijke alternatieven. De dienst ICT is er echter gelukkig genoeg wel in geslaagd om Glossy over te zetten door er een elektronische mouw aan te passen. En nu zijn we weer vertrokken tot de invoering van Windows 8...

Bij de elektronische versie van onze *van Dales* hebben we bij de omschakeling naar Windows 7 wel een groot probleem gehad. De oude versie die we hadden, dateerde van 1997. Ondertussen heb je ook de Grote van Dale all-in-one. Die biedt alle talencombinaties in één, maar het grote probleem is dat die licenties echt gekoppeld moeten zijn aan één bepaalde draagbare PC. Die link moet absoluut worden behouden. Hierdoor heeft de ICT-afdeling hiermee in het begin gesukkeld, maar ondertussen staat het systeem op poten. We zijn gemigreerd in juni.

Iedere dienst van het huis zal stilaan op Windows 7 overstappen zodat de ICT-afdeling ook kan leren uit vroegere ervaringen... ICT zelf en de diensten van de Voorzitter, waartoe de vertaaldienst behoort, waren de eersten, de proefkonijnen. De laatste dienst die zal overschakelen, is de DG Personen met een handicap want dat is de meest gevoelige dienst, o.a. door de applicaties voor het call-center.

PR: Hebben jullie veel contacten met vertaaldiensten van andere overheidsdiensten?

CH: Die contacten verlopen onder andere via het forum Belgian Translators. Als iemand een vraag stelt over sociale zekerheid, dan proberen we die natuurlijk te beantwoorden. We zitten nu ook in een werkgroep met vertalers van bijna alle FOD's en parastatale instellingen want we moeten bepaalde koninklijke en ministeriële besluiten in het Duits vertalen. Dat is ons opgelegd door een wet uit 2007 die waarschijnlijk het gevolg is van het lobbywerk van een Duitstalig parlementslid. Het probleem is het volgende: de officiële teksten in het Belgisch Staatsblad bestaan in het Nederlands en het Frans en af en toe bestaat er een Duitse vertaling, als die toentertijd werd gevraagd. Nu zou men graag hebben dat alle wetteksten die de burger aanbelangen, systematisch naar het Duits worden vertaald. Vooral het wegwerken van de enorme berg teksten uit het verleden is natuurlijk erg lastig. De werkgroep moet dus nu beslissen hoe we dat aan boord gaan leggen. Iedere dienst kan in zijn hoekje daaraan werken, maar we kunnen ook een overheidsopdracht uitschrijven, maar dan moeten we een zeer gespecialiseerd vertaalbureau vinden. Een andere mogelijkheid is samenwerken met de officiële dienst in Malmédy, maar zij staan normaal gezien alleen in voor de vertaling van de wetteksten, terwijl de FOD's de KB's en de MB's moeten vertalen. Zij willen wel voor ons werken, maar dan tegen betaling. En tegen hogere tarieven dan in de privésector. U ziet het, een heel aantal open vragen, we draaien dan ook al bijna een jaar in rondjes want in de huidige economische situatie is het natuurlijk onmogelijk om grote budgetten vrij te maken. Bovendien moet het directiecomité van alle FOD's akkoord gaan. Het college van de voorzitters van de FOD's heeft het probleem al bekeken en heeft geen beslissing genomen.

PR: Uw dienst biedt aan de medewerkers ook de mogelijkheid van telewerk aan?

CH: Inderdaad, vroeger moest je echt alle dagen op kantoor verschijnen en verhuizen als je te ver van de hoofdstad woonde.

Vertaaldienst FOD Sociale Zekerheid

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

Die tijden zijn voorbij, wij werken nu met een systeem van maximaal drie dagen telewerk per week. Er bestaat een koninklijk besluit dat bepaalt dat elke FOD het aantal dagen zelf mag bepalen en het maximum is drie dagen. Anders ga je vervreemden van je dienst, je collega's, ...

De voorzitter van het directiecomité, Frank Van Massenhove, die ook vertrouwd en begaan is met de nieuwe elektronische media, zei me dadelijk: "Vertalers hebben het ideale beroep voor telewerk, jullie mogen onmiddellijk drie dagen telewerken. Als alles goed verloopt, is dat geen enkel probleem."

Foto Frank Van Massenhove: © 2008 FOD Sociale Zekerheid

Vertaaldienst FOD Sociale Zekerheid

Andere diensten binnen de FOD zijn met één dag begonnen en hebben dat toen stelselmatig uitgebouwd. Bijna 70 % van de mensen van de FOD doet aan telewerken. Mijn zeven collega's van de vertaaldienst doen allemaal mee, vaak ook om hun werk beter te kunnen combineren met het gezinsleven. Ze zijn rond de dertig, hebben jonge kinderen die naar school gebracht moeten worden. Ikzelf doe niet aan telewerken, omdat ik vaker op kantoor moet zijn voor allerlei vergaderingen, en ik woon in Wezembeek, dus mijn reistijd is een stuk korter dan die van collega's uit Antwerpen, Kortrijk, ...

PR: Jullie hebben dus het geluk dat jullie baas onmiddellijk akkoord ging en niet dacht: "Gaan ze dan wel hard genoeg werken?"

CH: Absoluut, we stellen dat ook vast bij bijeenkomsten met vertalers van andere FOD's. Iedere FOD heeft echt zijn eigen manier van werken. Naargelang van de FOD en van het directiecomité wordt zo'n initiatief op de ene plaats sterk ondersteund en op de andere plaats volledig tegengehouden.

Ons *dynamic-office-concept* past daar natuurlijk uitstekend bij. Men had vastgesteld dat er op een dienst van 10 personen gemiddeld maar zes aanwezig waren. Dus ja, waarom dan al die werkplekken en die vierkante meters nog voorzien? Onze FOD heeft net zoals alle andere budgettaire beperkingen opgelegd gekregen, maar dankzij dat nieuwe concept hebben we al een verdieping kunnen vrijmaken en hierdoor moest er niet bespaard worden op personeelskosten. We zitten echt wel vrij ruim, het is niet zo dat de mensen op elkaar gepakt zitten. Dus door het nieuwe concept hebben wij nog hetzelfde comfort en heeft onze baas de verwachte besparingen kunnen realiseren. Sommige andere FOD's hebben wel op personeel moeten besparen en vervangen niet langer de ambtenaren die op pensioen gaan.

PR: Hartelijk dank voor het interview en voor de interessante blik achter de schermen.

LA CBTIP AU SALON

« ENTREPRENDRE EN WALLONIE »

Ce jeudi 14 juin 2012, l'UCM organisait à NamurExpo le salon « Entreprendre en Wallonie », qui est une variante wallonne du 1er salon national des PME, starters et indépendants et qui a rassemblé plus de 120 exposants et pas moins de 50 conférences et 25 ateliers pratiques sur 5 000 m². Les visiteurs ont en outre eu l'occasion de participer à l'une des 250 consultations proposées par des professionnels du milieu. L'UCM avait pour ambition de faire de ce salon le rendez-vous incontournable pour tous ceux qui souhaitent créer ou développer leur entreprise en Wallonie.

L'UCM avait également décidé d'inviter ses associations professionnelles membres à participer à cet événement en mettant un stand à leur disposition. La Chambre a bien entendu répondu positivement à cette proposition, qui nous offrait l'opportunité d'augmenter la visibilité de la CBTIP, de promouvoir nos métiers et de recruter de nouveaux membres.

Le salon Entreprendre en Wallonie

Et le moins que l'on puisse dire est que l'objectif a été pleinement atteint !

Nous avons en effet pu rencontrer une dizaine de traducteurs ou futurs traducteurs non-membres pour leur vanter les avantages d'une affiliation à la Chambre, nous avons expliqué à plusieurs visiteurs comment trouver le traducteur ou l'interprète dont ils ont besoin sur notre site, nous avons distribué notre brochure « faire les bons choix » en traduction et en interprétation à tous les stands présents et nous avons pu nouer des contacts intéressants et qui se révéleront peut-être utiles à l'avenir avec d'autres associations, comme celle des courtiers en assurance, ou des organismes tels que l'AWEX.

Nous remercions tous les membres qui ont donné de leur temps pour représenter la CBTIP au salon « Entreprendre en Wallonie » : Isabelle Collard, Lisa Degen, Patricia Alarcon, Doris Grollmann, Agnès Feltkamp, Guy Van de Maele, Max De Brouwer et Renée Jamaer.

Ludovic Pierard

PERMANENTE VORMING BIJ HUB

Het begin van het academiejaar is naar goede gewoonte ook het begin van een nieuw werkjaar bij het Groepscentrum Permanente Vorming bij HUB.

Naast een reeks interessante taalcurssussen organiseert het Centrum dit jaar volgende cursussen:

- Lokalisatie
- Multiterm
- Sociale media voor promotie in de taalsector
- Ondertiteling
- Spoedcursus sociaal tolken
- Taalbedrijf en projectbeheer
- Werken met vertaalgeheugens.

Voor meer informatie: www.hubrussel.be/gpv.

Permanente vorming bij HUB

LA CBTIP AUX ESTIVALES DE L'UCM

Ce jeudi 30 août 2012, la CBTIP était conviée, à l'instar de nombreuses autres organisations professionnelles, à participer aux Estivales de l'UCM dans le magnifique cadre du domaine de Béron-sart, à Gesves.

Après avoir été accueillis par le président de l'UCM autour d'une tasse de café, nous avons pu assister à un exposé sur un éventuel glissement, à l'avenir, de la fiscalité du travail vers une imposition sur la consommation.

Par la suite, une représentante du cabinet de Mme Sabine Laruelle, ministre fédérale des indépendants et des PME, a fait le point sur le projet de réforme du système de calcul des cotisations sociales des travailleurs indépendants. Nous avons ainsi appris que ce projet faisait toujours l'objet de discussions et que sa version définitive devrait être présentée au conseil des ministres en octobre 2012. Ce fut l'occasion pour nous de faire part à la représentante de la ministre des préoccupations de nos membres à ce sujet (période transitoire, charges administratives supplémentaires, etc.)

Enfin, plusieurs conférenciers nous ont fait part de différentes stratégies permettant d'assurer le succès d'une organisation professionnelle.

Ces Estivales de l'UCM se sont terminées autour d'un repas, lors duquel nous avons pu attirer l'attention de représentants de l'UCM et du cabinet de la ministre Laruelle sur les difficultés auxquelles sont confrontés à l'heure actuelle les traducteurs et les interprètes indépendants, ainsi qu'échanger nos expériences respectives avec des représentants d'autres organisations professionnelles.

Agnès Feltkamp et Ludovic Pierard

La CBTIP aux Estivales de l'UCM

OFFERTES VOOR VERTALERS EN TOLKEN

Wanneer iemand voor een bepaalde dienst een beroep wil doen op een leverancier, weet hij graag vooraf hoe het proces zal verlopen, welke voorwaarden de aanbieder hanteert en hoeveel dit ongeveer zal kosten. Vaak wil hij ook verschillende aanbieders vergelijken om de voor hem interessantste keuze te kunnen maken. Soms ook vereist de aankoopprocedure van het bedrijf of de instelling waarvoor hij werkt dat er vooraf één of meer offertes beschikbaar zijn. Daarom moeten wij af en toe een offerte opstellen. Dat biedt kansen op een of meer opdrachten, maar het kost helaas ook tijd – en voor onze sector bestaan er geen handleidingen of voorbeelden, zoals dat voor de ambachtelijke beroepen wel het geval is. Daarom dit artikel over alle aspecten van een offerte in ons beroep.

Informatie vooraf – moet ik een offerte opmaken?

Als een potentiële klant je om een offerte vraagt, neem dan eerst contact op voor bijkomende informatie. Vraag om de te vertalen tekst zelf te ontvangen. Bekijk die tekst aandachtig (jouw vakgebied? Jouw talencombinatie? Heb je tijd? ...). Stel vooraf de nodige vragen aan de klant om te vernemen wat hij precies wenst of nodig heeft. Tracht commerciële achtergrondinformatie over de potentiële klant te verkrijgen (betaalmoraallijsten voor vertalers, online-databanken, ...). Trek je conclusies. Wat wil de klant, waarvoor moet de vertaling dienen, wat wil ik, en kunnen we deze wensen op elkaar afstemmen? Wil ik wel met deze klant in zee gaan? Als het antwoord ja is, maak dan de gevraagde offerte op.

Heb je toch twijfels? Je kunt in dat geval ofwel helemaal niet reageren, of om extra informatie vragen of hiervoor vriendelijk bedanken. Maak in geen geval een offerte op als je niet voor die klant wil werken! Want een offerte wordt bindend na aanvaarding door de klant.

Inhoud van de offerte

Een offerte bevat een duidelijke omschrijving van de wensen van de (potentiële) koper en van ons als verkoper, evenals de voorwaarden waaronder een eventuele samenwerking tussen de partijen zou verlopen.

Aan de e-commercewet en de wet op de marktpraktijken hebben wij de volgende elementen ontleend die volgens onze interpretatie van deze twee wetteksten zeker in een offerte moeten worden opgenomen:

- de titel "offerte"
- volledige naam en geografisch adres, e-mailadressen, btw-nummer, telefoonnummer, zowel van de vertaler als aanbieder als van de potentiële klant
- de omschrijving van de opdracht en basisafspraken (talencombinatie, tekst/tolkopdracht/revisieopdracht, eventuele startdatum, leveringsdatum/uitvoeringstermijn, totaalprijs of tarief, leveringswijze
- bijzondere afspraken of instructies
- geldigheidsduur van de offerte
- datum en handtekening van de aanbieder, en ruimte voor dezelfde gegevens van de opdrachtgever.

Daarbij bevelen wij ook sterk aan om de betalingstermijn en -wijze op te geven en jouw algemene voorwaarden toe te voegen. Wanneer de klant jouw offerte aanvaardt, zijn je AV met betalingstermijnen enz. dan ineens mee onderschreven.

Voeg ook toe hoe de klant de bestelling kan bevestigen, bv. door de door hem ondertekende offerte per e-mail terug te sturen, en binnen welke termijn je dat verwacht. Vraag ook om de facturatiegegevens van de opdrachtgever na te kijken en eventueel te corrigeren en aan te vullen. Heel vaak ontbreekt het btw-nummer van de klant in dit stadium.

Verder mag ook andere nuttige informatie vermeld worden, zoals bv. lidmaatschap van beroepsorganisaties, formules over geheimhouding, kwaliteitsprocedures, uitbreidingsfactor, de manier van tellen (doeltaal of brontaal) of bij uurtarief over de tijdsregistratie.

Bedenk dat de afspraken die in de offerte gemaakt worden bepalend zijn voor de relatie die je met de klant gaat opbouwen.

Let er anderzijds ook op dat de offerte niet met bijkomende informatie overladen wordt ("information overkill"). Een te uitgebreide offerte nodigt niet uit tot lezen, want ook klanten hebben meestal gebrek aan tijd.

Offertes voor vertalers en tolken

Vormgeving

Voor de vormgeving van offertes zijn er geen regels. Je kunt in je offerte ingebede berekeningstabellen opnemen of deze volledig als doorlopende tekst opmaken. Dat hangt van jouw voorkeur en huisstijl af. Belangrijk is duidelijkheid, want transparantie wekt vertrouwen. Maar zorg er zeker ook voor dat de offerte overzichtelijk is en een prettig ogende lay-out heeft. Een offerte is namelijk een soort visitekaartje van jou als professional.

Juridische gevolgen van de offerte

Als een klant onze offerte aanvaardt, wordt deze offerte bindend voor de twee partijen: zij gaan daardoor een verbintenis aan. Neem de tijd en bekijk alles grondig vóór je de offerte verstuurt. Bekijk ook of er wel een échte offerte nodig is, soms volstaat een simpele prijsopgave per telefoon of e-mail.

Vorbereiden van een sjabloon

Om in concrete gevallen tijd te besparen, is het nuttig vooraf een sjabloon voor offertes op te maken, eventueel in verschillende talen. Dat is niet alleen wegens de tijdwinst interessant. Door de vooraf vastgelegde structuur heb je namelijk meteen een controle dat je geen belangrijke punten vergeet. Voor de berekening van de prijzen is het ook mogelijk met een ingebede Excel-sheet te werken.

Reactie op het verzoek om een offerte

Reageer vlug wanneer je het verzoek om een offerte ontvangt. Vraag per mail of telefoon tegen wanneer de klant de offerte wenst. Dan hoef je niet overhaast te reageren en heb je de tijd om de offerte grondig en doordacht op te maken.

Achteraf

Voer een realiteits-/rendabiliteitscheck uit met betrekking tot het geleverde werk en de offerte. Maak een nacalculatie, registreer de bestede tijd en de prijs. Trek je conclusies: moet de prijs voor een volgende opdracht aangepast worden? Moet ik in de toekomst vragen om voor de afwerking meer tijd ter beschikking te krijgen? Moet ik concretere afspraken maken over de medewerking van de klant voor bepaalde inhoudelijke vragen?

Uitdiepen:

- <http://www.leren.nl/cursus/freelance/acquisitie/offerte.html>
- <http://www.lancelots.nl/marketing/acquisitie/offerte/training>
- Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (6 april 2010)(WMPC), te vinden op:
<http://economie.fgov.be/nl/consument/Handelspraktijken/>
- Wet betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij (11 maart 2003) (e-Commercewet), te vinden op: http://economie.fgov.be/nl/modules/regulation/loi/20030311_l_aspects_juri_services_societe_info_vises_art77.jsp
- FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie: "Bestek" op <http://economie.fgov.be/nl/consument/Handelspraktijken/Contracten/Devis/> (28/5/2012)

CONTROLE ONDERNEMINGSNUMMER

VIES

http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do?selectedLanguage=EN

Graydon

<http://www.netonline.be/ondernemen/btw-nummers.asp>

BETAALMORAAL

VERWIJZINGEN NAAR MAILINGLIJSTEN OVER BETAALMORAAL EN ZAKELIJKE PRAKTIJKEN VIND JE OP: www.vertalers.be IN DE 'LEDENZONE', LINK 'BETAALMORAAL'. NATUURLIJK KUN JE OOK ALTIJD EEN "STATUS INQUIRY" VIA FASTINFO VERSTUREN.

Bepalen van het werkvolume

Leg in uw offerte ondubbelzinnig vast over welke teksten het gaat. Als de aanvraagmail slechts één bijlage bevat, is dat niet moeilijk. Dan kun je gewoon opgeven "de tekst in bijlage van uw mail op datum van ...". Maar als er meerdere bijlagen zijn, soms met erg ingewikkelde of op elkaar gelijkende benamingen kan het ook raadzaam zijn om een lijstje te maken van alle titels van de bijgevoegde documenten. Dan kan niemand achteraf zeggen dat er nog andere bestanden moesten worden vertaald ...

Vergeet ook niet te controleren of de bestanden geen tekst bevatten die door Word of het gebruikte telprogramma niet worden meegeteld, bijvoorbeeld in tekeningen of sommige soorten tekstvakken.

Deelleveringen bij grote opdrachten

Bij grote opdrachten dien je met meerdere aspecten rekening te houden. Je zult gedurende een langere tijd niet of minder beschikbaar zijn voor andere klanten. Als je pas op het einde betaald wordt, heb je geen of minder inkomsten uit de "gewone" kleinere opdrachten. Dus is het redelijk om tussentijdse betalingen overeen te komen. Daarvoor zijn er tal van verschillende formules denkbaar: bijvoorbeeld maandelijks of 1/3 bij aanvaarding opdracht, 1/3 in het midden en 1/3 op het einde. Je kunt ook elk hoofdstuk afzonderlijk leveren en je voor elk geleverd hoofdstuk laten betalen. Er zijn tal van mogelijkheden. Belangrijk is dat je dit vooraf bedingt en er met de klant duidelijke afspraken over maakt.

Zorg ook dat je door een eenmalige grote opdracht niet je vaste klanten verliest, die geregeld met kleinere opdrachten terugkeren. Voor een grote opdracht plan je best slechts een deel van de beschikbare tijd in. Zo blijft er voldoende tijd over om ondertussen nog kleinere opdrachten voor bestaande klanten uit te voeren.

Websites

Bij het opstellen van een offerte voor de vertaling van een website is extra voorzichtigheid geboden. Het totale volume van een website is niet direct zichtbaar. Soms schuilen achter een pagina verschillende andere subpagina's die je niet onmiddellijk ontdekt en daardoor niet meetelt. Vraag de klant daarom altijd om de oorspronkelijke Word-bestanden aan te leveren of als die niet (meer) beschikbaar zijn, om de teksten zelf van de website te (laten) halen. Bovendien zouden de interne hyperlinks binnen de website verdwijnen wanneer je de tekst zomaar van het internet plukt. Als de klant zelf de teksten van het web haalt, kan hij dit zo doen dat deze behouden blijven en is het zijn verantwoordelijkheid dat de bestanden volledig zijn.

Extra werk

In de praktijk gebeurt het vaak dat de klant tijdens een lopende opdracht een ondertussen gewijzigde tekst doorzendt en vraagt om tijdens het vertalen rekening te houden met de nieuwe, gewijzigde versie.

Dat verstoort soms niet alleen het werkritme, het brengt meestal ook extra werk mee. In dat geval deel je de klant mee dat het hier om een nieuwe opdracht/meerwerk gaat en dat hiervoor niet alleen extra betaald moet worden, maar dat dit extra werk ook in het tijdschema van de vertaler moet passen. Misschien heeft de vertaler de daarvoor benodigde tijd al voor een andere, volgende opdracht ingepland.

Niet naleven van de afgesproken datum voor aanlevering van de bronteksten

Wij als vertalers komen meestal als voorlaatste in de "productieketen" van drukwerk, net voor de drukker. Soms ontstaan er in het proces van het opstellen en goedkeuren van de teksten binnen een ondernemingshiërarchie vertragingen, maar de afspraak met de drukker is al lang vooraf vastgelegd. Geregeld worden teksten dan ook later aangeleverd dan afgesproken. Dat brengt problemen mee voor de vertaler. Vele opdrachtgevers verwachten in zo'n geval dat de vertaler daar een mouw aan past.

In dat geval laat de klant je haast geen andere keuze dan opnieuw over de opdracht te onderhandelen, aangezien hij een essentieel onderdeel van het contract (dat door ondertekening van de offerte tot stand is gekomen) niet naleeft. Het alternatief is je planning aan te passen en overuren te presteren.

Mogelijkheden om dit op te lossen zijn, afhankelijk van de werkplanning van de vertaler en na onderhandeling met de klant:

- de vertaling evenveel dagen/uren later leveren. Dit kun je ook al voorzien in je offerte.
- deze opdracht als een nieuwe opdracht zien en opnieuw onderhandelen over het geheel.
- De situatie kan zich ondertussen wel op verschillende manieren verder ontwikkeld hebben. Als de opdracht wordt uitgesteld, heb jij in de nieuwe periode misschien al een boeking voor een andere opdracht. Of misschien heb je helemaal geen vervanging voor het werk dat nu op korte termijn wegvalt.
- Als je toestemt om de opdracht toch maar vlugger af te werken, kun je onderhandelen over een compensatie voor de gepresterde overuren, nacht- of weekeindwerk.

In elk geval hoef je je hier niet zomaar bij neer te leggen. Het is immers de klant die een essentieel onderdeel van het contract geschonden heeft.

De order intrekken tijdens een lopende opdracht

Soms gebeurt het dat een klant/vertaalbureau een opdracht annuleert, terwijl wij al aan het werk zijn. In dit geval zijn er weer verschillende mogelijkheden.

- De vertaler levert de vertaling conform de orderbeschrijving en wordt daarvoor betaald. Ook al proberen vertaalbureaus dat te weigeren, bedenk dat je gewoon het contract naleeft en dat zij dat ook moeten doen. Per slot van rekening heb je hiervoor tijd vrijgehouden en misschien andere opdrachten geweigerd.
- Een minder radicale optie is dat je ophoudt met vertalen, het al vertaalde gedeelte levert en dat de klant de reeds geleverde prestaties betaalt. Hierbij wordt de geleden schade verdeeld: de klant betaalt een stukje vertaling dat hij niet gebruikt en jij verliest inkomsten voor een stuk van een geplande opdracht die niet doorgaat. Met een beetje geluk kun je deze tijd echter nog vullen met een kleine spoedopdracht of ander nuttig werk.

In elk geval hoef je niet te aanvaarden dat je een tijd gewerkt hebt zonder daarvoor vergoed te worden omdat de klant zich bedenkt. Voorwaarde is wel dat de opdracht duidelijk in de opdrachtbeschrijving/offerte omschreven zijn.

Maja Reimers en Els Govaerts

De auteurs hebben ook een model voor een offerte ontwikkeld.
Dit bestaat zowel in tekstvorm als in tabelvorm.

Om praktische redenen kan dit hier niet worden afgedrukt.
Het zal ter beschikking worden gesteld via www.vertalers.be.

Offertes voor vertalers en tolken

UIT DE TAALKUNDIGE NR. 5 - 6 VAN 1962**De eerste vertalingen van het burgerlijk wetboek****door Prof. Mr. Egied I. Strubbe****Uit "Rechtskundig Weekblad"**

De eerste Nederlandse tekst van het Franse Burgerlijk Wetboek (B.W.B.) verscheen te Parijs in het officiële "Bulletin des Lois" op het ogenblik zelf, waarop de Franse tekst van de verschillende wetten werden uitgevaardigd, die in 1804 tot wetboek verenigd zijn. Die eerste officiële vertaling is rechtstreeks ontstaan uit de ideologie, die zich in de eerste maanden van de Franse Revolutie heeft doen gelden.

Inderdaad in zitting van 11 januari 1790 verzocht de afgevaardigde F.J. Bouchette, advocaat van het toen nog vlaamstalige Sint-Winoksbergen, de officiële goedkeuring door de Nationale Vergadering van de Nederlandse tekst van de wet op de inrichting van municipaliteiten, die ter bespreking voorlag. Zijn verzoek vond weerklank, want na de tussenkomst van verschillende afgevaardigden, die een gelijke vertaling voor de Fransen, Duitsers, Bretoenen en anderen vroegen, keurde de vergadering een dekreet goed waarin de Uitvoerende Macht verzocht werd niet alleen de wet op de municipaliteiten, maar alle decreten van de Nationale Vergadering in alle tongvallen, die in de verschillende streken van Frankrijk gesproken werden, bekend te maken.

Dit dekreet vertolkte de opvatting van de grote meerderheid van de toenmalige revolutionairen, die daarbij van het beginsel uitgingen dat de wet, die tot eenieder gericht is, ook voor eenieder begrijpelijk moest zijn en daaruit afleidde dat de wet in een eenvoudige en voor ieder bevattelijke stijl en in de taal van het volk moest opgesteld zijn. Niemand minder dan Mirabeau trad daarbij als woordvoerder op: "De Nationale Vergadering, verklaarde hij, wil de kennis der wetten verspreiden, zij beveelt er de openbare voorlezing

Uit de Taalkundige nr. 5 - 6 van 1962

van. Men moet ze dus volmaakt bevattelijk maken, men moet ze in een zuivere en volkse stijl opstellen (en style pur et vulgaire). De tijd is gekomen om Frans in de Franse weten te spreken en de gotische stijl onder het puin van de leenroerigheid te bedelven.” Met “gotische stijl” bedoelde hij “jargon” (...) en met “zuivere stijl” de omgangstaal. (...) De nieuwe rechtstaal onderging een verjongingskuur, ruimde met versteende jargonvormingen op, en sloot zich in de mate van het mogelijke bij de gewone taal aan. (...)

Met de bekendmaking van de wet in de volkstalen had het een ander verloop: de koning maakte van zijn veto-recht gebruik, en verhinderde aldus de uitvoering van het dekreet. De Nationale Vergadering bleef niettemin bij haar standpunt: zij wilde niet alleen de vertaling in de vreemde talen, maar bovendien in de verschillende Franse dialecten, en op 20 januari 1791 werd zelfs een vertaaldienst ingericht, die de wetten en decreten in 30 verschillende Franse dialecten vertaalde, en waarvan het werk in het geheel 114 delen in handschrift telde. (...)

Niet alle revolutionairen dreven de logica tot dat uiterste; vooral deze uit de provincies waren beslist tegenstanders van het dialect. Zij beschouwden het als “het graf van het onderwijs”, en als een “hinderpaal van de vestiging van de gelijkheid”. Zij deden vooral gelden dat het algemeen beschaafd alle Fransen tot een eenvoelend volk zou maken, en proclameerden: “Frankrijk, dat maar een familie van broeders en gelijken kent, vraagt een en dezelfde taal.” (...) ⁽¹⁾

Na de val van Robespierre (...) wordt op initiatief van de Elzasser Rühl beslist te Parijs een vertaaldienst in te richten, belast met de vertaling en de uitvaardiging in het Duits van alle nieuwe Franse wetten. Het “Bulletin des Lois”, dat tot dan toe alleen in het Frans was uitgegeven, had voortaan ook een Frans-Duitse uitgave. Wel-dra komt een derde uitgave, een Frans-Italiaanse, tot stand.

Van een Frans-Vlaams “Bulletin” is daarentegen geen spraak: dat is begrijpelijk.

Op dat ogenblik immers wordt het Vlaams in een, naar Franse verhoudingen, gering grensgebied van het Noorderdepartement, en uitsluitend als volkstaal, gesproken: alwie in dat Vlaamse gebied enige ontwikkeling had, kende en sprak Frans, alwie enig boek van

literaire of wetenschappelijke aard wilde lezen, greep naar het Frans. Bezien vanuit Parijs, was er geen reden om aan die spreektaal een beter lot toe te kennen dan aan het Bretoens, het Provençaals of het Baskisch.

Op 1 oktober 1795 werden de Zuidelijke Nederlanden officieel bij de republiek ingelijfd: daarmee was men te Parijs voor het Vlaamse taalprobleem gesteld. (...) het duurde geen veertien dagen of de eerste beslissing viel. Op 13 oktober 1795 immers besliste het Directoire de wetten en besluiten uitsluitend in het Frans toe te sturen, maar machtigde de arondissementsbesturen (...), de teksten in het Vlaams te vertalen en ook in die taal bekend te maken. (...)

Voor de Vlaamse rechtstaal had die regeling verschillende bezwaren: ieder departement moest voor een eigen vertaaldienst zorgen, en bij gebrek aan vaste taaleenheid, namen de dialektvormen uitbreiding in de taal.⁽²⁾

(...)

=====

⁽¹⁾ Het artikel beschrijft hier verder hoe de voorstanders van het nationaal gevoel het haalden en hoe dialecten werden verguisd. Interessante lectuur! (nvdr)

⁽²⁾ en ik raad u de rest van het artikel ook aan: hoe de Vlaming K. Lambrechts het tot minister van justitie van de Franse republiek brengt en met zijn protégé en secretaris N. Cornelissen zorgt voor een officiële Vlaamse tekst van de Franse wetten, en er een Frans-Vlaams "Bulletin" en een speciale vertaaldienst worden ingesteld. Hoe zij proberen Vlaams en Brabants tot een standaardtaal te vermengen. Over de gelijktijdige verschijning in Gent van twee vertalingen van het Burgerlijk Wetboek, door N. Cornelissen en zijn ondergeschikte. Hoe dan ook Nederland volgt met een vertaling van de wetten in gewone omgangstaal, zonder daarbij de reeds bestaande Vlaamse vertaling te gebruiken en nog meer interessants. (nvdr)

REVUE INTERNATIONALE DE LA TRADUCTION
INTERNATIONAL JOURNAL OF TRANSLATION

BABEL is a scholarly journal designed primarily for translators and interpreters, but of interest also for the non-specialist concerned with current issues and events in the field of translation.

BABEL includes articles on translation theory and practice, as well as discussions on the legal, financial and social aspects of the translator's profession: it reports new methods of translating (e.g. machine-aided translation, computerized dictionaries, word banks) and on schools, special courses, degrees and prizes for translators; and it provides up-to-date information on the activities of the International Federation of Translators and of its member organizations and committees.

An established publication, **BABEL** will appeal to all those who make translation their business. Articles are written in English, in French and occasionally in German, Spanish or Russian. **BABEL** is published by the International Federation of Translators (FIT) with the financial assistance of UNESCO.

A selection from previously published issues:

✦ Anna MATAMALA: Translations for dubbing as dynamic texts: Strategies in film synchronisation.

✦ Binta Fatima IBRAHIM: *The appropriation of linguistic forms for better cognitive comprehension of the Nigerian pragmatic literature.*

✦ Adewuni SALAWU: *Evaluation of interpretation during congregational services and public religious retreats in south-west Nigeria.*

✦ Fan WUQIU: *On the aesthetic ablation of fuzziness in Chinese expressions in Chinese-English translation.*

✦ Liu YANG: *Cultural loss in the English translation of Chinese poetry.*

Subscription rates for **BABEL** volume 56 (2012, 4 issues, 96 pp. each)

183,00 € (incl. postage) for libraries and institutions

80,00 € (incl. postage) for individual subscribers, provided the pre-paid order is placed directly with the publisher:

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

JOHN BENJAMINS PUBLISHING
COMPANY
P.O. Box 36224,
NL-1020 NE Amsterdam
P.O. Box 27519 Philadelphia PA
19118-0519 USA
Subscriptions@benjamins.nl •
www.benjamins.com

De ledenverenigingen van de FIT, zoals de BKVTF, kunnen dat tijdschrift met korting ontvangen, via een groepsabonnement. Voor de jaargang 58/2012 heeft de BKVTF ingetekend voor een groepsabonnement. De normale abonnementsprijs voor individuele abonnees is 80 €. De leden kunnen zich een jaarabonnement aanschaffen tegen 40 € door storting van dat bedrag op ING 310-0463867-02 van de BKVTF, Brussel. Gelieve te vermelden of u een factuur wenst (melding Babel 2012). Met dank bij voorbaat voor uw medewerking en steun.

Les associations membres de la FIT, telles que la CBTIP, peuvent obtenir cette revue par abonnement groupé et bénéficier ainsi d'une réduction. La CBTIP a souscrit un abonnement groupé pour le volume 58/2012. Le prix normal pour les abonnés individuels est de 80 €. Les membres de la CBTIP ne paient que 40 €. Veuillez verser ce montant sur le compte ING de la CBTIP à Bruxelles, 310-0463867-02. Veuillez indiquer si vous souhaitez une facture (mention: Babel 2012). Merci d'avance pour votre aide et votre collaboration.

René HAESERYN

TRANSLATIO

Supplément bibliographique et lexicographique du Comité pour la bibliographie internationale de la Traduction de la FIT.

Min. 239 pages (21 x 15) par volume (en 2012 : vol. XXXI)

Rubriques :

- ✦ Bibliographie internationale de la traduction.
 - ✦ Communications – Pages d’histoire
 - ✦ REVUE DES REVUES. Echos de l’activité de la FIT dans les revues des associations membres et autres.
- Nouvelles publications (intéressant les traducteurs et interprètes)

Copyright © Fédération Internationale des Traducteurs (Paris).

Publié par F.I.T. Publications,
Heiveldstraat 245, B-9040 Sint-Amansberg (Belgique).
Tél. et télécopie : 32-9-2283971

Prix : abonnement par volume (4 numéros) : (en Europe) 17 EURO ;
(hors de l’Europe) 21 EUR ; par numéro : 5 EUR (frais de port en sus) ; air mail + 8 EUR.

Abonnements groupés de 10 volumes au minimum, livrés à la même adresse : 20 % de remise.

Facture sur demande.

Les annulations éventuelles doivent être signalées par écrit et six (6) semaines avant la fin de l’année.

Paiements :

- ✦ par mandat postal international
- ✦ par chèque libellé en Euro et tiré sur une banque belge en mentionnant le numéro du compte bancaire en Belgique (IBAN + BIC-code)
- ✦ par virement au n° de compte bancaire Fortis suivant: (IBAN) : BE73-001-0084-859-60 (BIC : GEBABEBB) à l’adresse : R. Haeseryn, Heiveldstraat 245, B-9040 Sint-Amansberg ;
- ✦ par carte de crédit Mastercard/Eurocard ou VISA, mentionnant le numéro et la date d’expiration.

Impressum

LE LINGUISTE - DE TAALKUNDIGE

**Organe de la Chambre belge
des Traducteurs, Interprètes et
Philologues asbl**

Affiliée à la Fédération
internationale des Traducteurs

**Orgaan van de Belgische Kamer
van Vertalers, Tolken en
Filologen vzw**

*Aangesloten bij de Fédération
internationale des Traducteurs*

**Editeur responsable /
Verantwoordelijke uitgever**

Patrick Rondou
CBTIP-BKVTF
Rue Montoyerstraat 24, B 12
1000-Bruxelles - Brussel

Tous droits réservés /
Alle rechten voorbehouden

CBTIP-BKVTF © 2012

**Rédacteur en chef /
Hoofdredacteur**

Patrick Rondou

Comité de rédaction /

Redactiecomité

Agnès Feltkamp
Patrick Rondou
Max De Brouwer

Impression / druk

Drukkerij Peeters, Herent

Collaboration

Si vous souhaitez collaborer au
Linguiste, veuillez envoyer vos articles
par courrier électronique à l'adresse
taalkundige-linguiste@translators.be.
Les articles seront publiés dans la
langue dans laquelle ils ont été
soumis. Ils n'engagent que leur auteur
et ne reflètent pas nécessairement
l'opinion de la CBTIP

Tous droits réservés.

La reproduction ou la publication,
intégrale ou partielle, du contenu de
cette revue sous quelque forme et par
quelque procédé que ce soit, est
interdite sans autorisation écrite
préalable du conseil d'administration
de la CBTIP.

Medewerking

Indien u aan de Taalkundige wenst
mee te werken, gelieve uw artikels per
e-mail te sturen naar volgend adres:
taalkundige-linguiste@translators.be.

De artikelen worden gepubliceerd in
de taal waarin zij werden ingestuurd.
Zij geven alleen de mening van de
auteur weer en niet noodzakelijk die
van de BKVTF.

Alle rechten voorbehouden.

De reproductie of de publicatie van dit
tijdschrift of van gedeelten hiervan, in
welke vorm of op welke wijze ook, is
verboden zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van het
bestuur van de BKVTF.

Abonnement (4 nummers) / Abonnement (4 numéros)
België / Belgique: 35 € Buitenland / Etranger: 50 €

Door storting of overschrijving / Par virement ou versement:
BE32 3100 4638 6702, BIC BBRUBEBB 310-0463867-02

Prijs per nummer: 9 €
Het abonnement loopt over een volledig kalenderjaar. Als u tijdens het jaar een abonnement neemt, worden de nummers nagestuurd.

Prix par numéro: 9 €
Abonnement par année civile avec envoi rétroactif des revues si vous vous abonnez en cours d'année.

Abonnement De Taalkundige / Le Linguiste ✕

Ja, stuur mij De Taalkundige 4 maal per jaar
Oui, envoyez-moi Le Linguiste 4 fois par an

Naam / Nom:

Voornaam / Prénom:

Adres / Adresse:.....

Postcode / Code postal: Plaats / Commune

Ik maak 35 € (België) – 50 € (buitenland) over op ING bankrekening
BE32 3100 4638 6702, BIC BBRUBEBB
Je verse 35 € (Belgique) – 50 € (étranger) au compte BE32 3100
4638 6702, BIC BBRUBEBB

Datum / Date

Signature:

Terug te sturen naar het secretariaat / A renvoyer au secrétariat:
CBTIP / BKVTF

Le Linguiste / De Taalkundige taalkundige-linguiste@translators.be
Rue Montoyerstraat 24 B 12 Tel./fax: +32+(0)2/513.09.15
B-1000 Bruxelles - Brussel

Impressum

**Chambre belge des Traducteurs, Interprètes et Philologues
Belgische Kamer van Vertalers, Tolken en Filologen**

**Association sans but lucratif
Vereniging zonder winstoogmerk**

Siège social:

Maatschappelijke zetel:

Rue Montoyerstraat 24, B12

B-1000 Bruxelles – Brussel

Tel. : + 32-2-513 09 15

Fax. : + 32-2-513 09 15

www.cbtip-bkvtf.org

membres – leden: admin@cbtip-bkvtf.org

public – publiek: info@cbtip-bkvtf.org

BTW/TVA: BE-407 664 274

Rekening ING / Compte ING: 310-0463867-02

Bijdrage 2012 / Cotisation 2012: 180 €

Jaarboek / Annuaire:

33 € (Belg.), 40 € (EU), 50 € (reste du monde - rest van de wereld).